

CYCLOSPORA CAYETANENSIS : COCCIDIUM EN DIARREEVERWEKKER

Cyclospora cayetanensis kan diarree verwekken zowel bij immunocompetente als immunogecompromiteerde patiënten. *C. cayetanensis* werd beschreven onder diverse benamingen: blauw-groene algen of cyanobacteriën, cyanobacterium-like bodies (CLB), coccidian-like, *Cryptosporidium*-like en *Cyclospora* sp. Het organisme wordt nu ondergebracht bij de coccidia (4).

Pathogenese

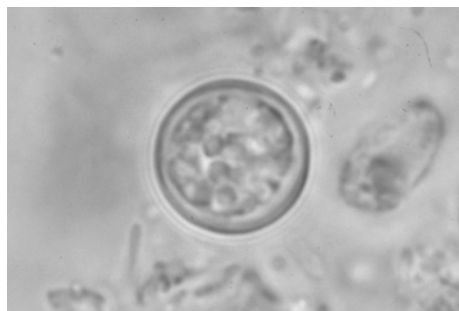
Kenmerkend voor de diarree verwekt door *Cyclospora* is de lange duur (twee of meer weken), en het uitgesproken waterige karakter van de diarree. Gewoonlijk zijn er geen leukocyten aanwezig in de stoelgang. Dikwijls gaat deze diarree gepaard met gebrek aan eetlust, hogere gastrointestinale symptomen, gewichtsverlies en vermoeidheid. AIDS-patiënten hervallen zeer gemakkelijk (3).

C. cayetanensis invadeert de enterocyten van de dunne darm (4).

Diagnose

In de stoelgang komt *C. cayetanensis* gewoonlijk voor als sferische oöcysten, 8-10 µm groot (figuur 1). De rand van de oöcyst is duidelijk afgelijnd en hij bevat verschillende ronde refractiele korrels, wat hem enigzins het uitzicht geeft van een morula. Deze korrels hebben in verse stoelgang een groene schijn en fluoresceren in UV-licht. De gesporuleerde oöcyste bevat twee sporocysten, die elk twee sporozoïeten bevatten. Oöcysten van *Cyclospora* vertonen enige gelijkenis met deze van de andere humane intestinale coccidia, *Cryptosporidium* spp. en *Isospora* spp. (1, 4, 8).

De oöcysten kleuren niet met lugol, zijn zuurvast en kunnen worden gekleurd met de Ziehl-Neelsen methode. De oöcysten worden geconcentreerd met de formol-ether methode volgens Ritchie (1, 8).

Figuur 1: Oöcyste van *Cyclospora cayetanensis* in feces.

Epidemiologie

Er werden gevallen beschreven in verschillende landen op alle continenten. De parasiet komt frequenter voor in de tropen. De overdracht kan gebeuren via besmet water, aardbeien en andere plantaardige voedingsstoffen (4). In Noord Amerika waren de besmette aardbeien afkomstig uit Guatemala (4). In ons land komt *C. cayetanensis* sporadisch voor nagenoeg steeds als importpathologie (2, 6).

Er blijven vele onopgeloste vragen met betrekking tot *C. cayetanensis*. Verwante species werden aangetroffen bij dieren (4).

Behandeling

De meeste anti-infectieuze geneesmiddelen zijn niet actief op *C. cayetanensis* (4). Co-trimoxazole (160 mg trimethoprim en 800 mg sulfamethoxazol, tweemaal per dag gedurende 7 dagen) wordt aanzien als de keuzetherapie (3, 5, 7). Als weliswaar minder efficiënt alternatief voor co-trimoxazole wordt ciprofloxacine voorgesteld (7).

Dikwijls volgt er een spontane genezing.

Referenties

1. Chiodini P.L. 1994. A "new" parasite: human infection with *Cyclospora cayetanensis*. *Tran. R. Soc. Trop. Med. Hyg.* 88:369-371.
2. Crucitti T., Lontie M., Vervoort T., Libeer J.C. 1999. *Cyclospora cayetanensis*: diagnosis and situation in Belgium. *Arch. Public Health* 57:301-310.
3. Guerrant R.L., Van Gilder T., Steiner T.S. *et al.* 2001. IDSA Guidelines: practice guidelines for the management of infectious diarrhea. *Clin. Infect. Dis.* 32:331-351.
4. Herwaldt B.L. 2000. *Cyclospora caeyetanensis*: a review, focusing on the outbreaks of cyclosporiasis in the 1990's. *Clin. Infect. Dis.* 31:1040-1057.
5. Hoge C.W., Shlim D.R., Ghimire M. *et al.* 1995. Placebo-controlled trial of co-trimoxazole for cyclospora infections among travellers and foreign residents in Nepal. *Lancet* 345:691-693.
6. Lontie M., Degroote K., Michiels J. *et al.* 1995. *Cyclospora* sp.: a coccidian that causes diarrhoea in travellers. *Acta Clinica Belgica* 50:288-290.
7. Verdier R.I., Fitzgerald D.W., Johnson W.D., Pape J.W. 2000. Trimethoprim-sulfamethoxazole compared with ciprofloxacin for treatment and prophylaxis of *Isospora belli* and *Cyclospora caeyetanensis* infection in HIV-infected patients. A randomized, controlled trial. *Ann. Intern. Med.* 132:885-888.
8. Wurtz R. 1994. *Cyclospora*: A newly identified intestinal pathogen of humans. *Clin. Infect. Dis.* 18:620-623.

M. Lontie